

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา ปีการศึกษา 2552 จำนวน 104 คน ซึ่งประกอบด้วย นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ 2 ห้องเรียนจำนวน 82 คน โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจจำนวน 22 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 1 ห้องเรียน จำนวน 22 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติจำนวน 4 แผน
- 2.2 แบบทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษ
- 2.3 แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรม

บทบาทสมมติ

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้

ในการสร้างแผนจัดการเรียนรู้ที่ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ (Role playing) ประกอบการเรียนการสอน ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการจัดแผนการเรียนรู้ตามแบบของ กรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 7) ดังนี้

3.1.1 ขั้นเตรียม

- 1) ศึกษาหลักสูตรภาษาต่างประเทศ ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551
- 2) ศึกษาหลักสูตร จุดประสงค์ เนื้อหารายวิชาภาษาอังกฤษเพื่องานเลขานุการและสำนักงาน 1 (English for secretary and office management 1) ในลักษณะจุดประสงค์ปลายทาง
- 3) วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชา English for secretary and office management เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดหน่วยการเรียนรู้และรายละเอียดของแต่ละหัวข้อของแผนจัดการเรียนรู้
- 4) วิเคราะห์จุดประสงค์รายวิชาและมาตรฐานการเรียนรู้ระดับปริญญาตรี เพื่อนำมาเขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดไว้
- 5) ศึกษาหนังสือเรียนและคู่มือการเรียนรู้กิจกรรมบทบาทสมมติ Role play (Resource books for teachers)
- 6) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษโดยการใช้อุปกรณ์บทบาทสมมติประกอบการเรียนรู้

3.1.2 ขั้นสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จากแนวทางการจัดการเรียนรู้ของกรมวิชาการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2544 : 8) โดยมีองค์ประกอบของแผนจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) สาระสำคัญ
- 2) จุดประสงค์ปลายทาง
- 3) จุดประสงค์นำทาง
- 4) ชนิดของสมรรถภาพ
- 5) ประสพการณ์เดิม

- 6) เนื้อหา
- 7) กิจกรรมการเรียนการสอน
 - 7.1) ขั้นการนำเสนอเนื้อหา (Presentation)
 - 7.2) ขั้นการฝึกปฏิบัติ (Practice)
 - 7.3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production)
- 8) สื่อการเรียนการสอน
- 9) การวัดและประเมินผล
- 10) กิจกรรมสืบเนื่อง/กิจกรรมเสนอแนะ

3.1.3 ขั้นการหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

1) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบความถูกต้องของขั้นตอนและกิจกรรมต่างๆและแก้ไขตามคำแนะนำ ดังนี้

- 1.1) ขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.2) ความเหมาะสมของเนื้อหาในกิจกรรมการสอน
- 1.3) ความถูกต้องของการใช้ไวยากรณ์ภาษาอังกฤษ

2) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

พิจารณาโดยการหาคุณภาพของแผนตามมาตราจัดอันดับคุณภาพแบบตัวเลข (Rating scale) 5 ระดับคือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ซึ่งรายนามผู้เชี่ยวชาญ มีดังต่อไปนี้

1. รศ. ณรงค์ฤทธิ์ โสภา กศ.ม.(ภาษาศาสตร์ทางการศึกษา)

อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. Mr. Bruce Robertson B.A. English, Oakland University

Newzealand อาจารย์อัตราจ้างตามสัญญา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3. อาจารย์สงวน ฝางเสน กศ.บ (ภาษาไทย) บุคลากรทางการศึกษา คศ.

3 โรงเรียนเสลภูมิพิทยาคม

3) ปรับปรุงและแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.2 แบบทดสอบทักษะการพูด

ในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

3.2.2 วิเคราะห์หลักสูตรและโครงสร้างวิชา ภาษาอังกฤษสำหรับงานเลขานุการและสำนักงาน (English for secretary and office management) ที่ต้องการให้นักศึกษาพูดได้แก่

- 1) Starting to work in the company
- 2) Socializing
- 3) Receiving visitors
- 4) Making appointment

3.2.3 สร้างแบบทดสอบการพูดภาษาอังกฤษเป็นแบบทดสอบทางตรง (Direct test) จำนวน 10 ข้อ

3.2.4 นำแบบทดสอบเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมทั้ง 3 ท่านที่ตรวจสอบแบบทดสอบการพูดภาษาอังกฤษ

3.2.5 นำแบบทดสอบไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 โปรแกรมภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 22 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.2.6 นำแบบทดสอบที่ได้ไปทำการทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องเชิงพิไนจ (IOC)

3.3 แบบวัดความพึงพอใจ

แบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่ผ่านการเรียนการสอนมาแล้ว โดยมีลักษณะของข้อคำถามแบบลิเคิร์ตสเกล (Likert Scale) ขั้นตอนการสร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่มีต่อกิจกรรมบทบาทสมมติ ประกอบการเรียนการสอนมีดังนี้

3.3.1 ขั้นเตรียม

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจ การวัดและประเมินผล การสร้างแบบวัดความพึงพอใจ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

2) กำหนดเป้าหมายในการวัดความพึงพอใจต่อการเรียน โดยผู้วิจัยกำหนด เป้าหมายการวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ

3.3.2 ชั้นสร้าง

สร้างแบบวัดความพึงพอใจต่อการเรียนอังกฤษตามเป้าหมายที่กำหนด โดยใช้แบบสอบถามตามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (ประเทือง ใจหาญ. 2546 : 127 – 128)

3.3.3 ชั้นการหาคุณภาพแบบวัดความพึงพอใจ

นำแบบวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พิจารณาเพื่อตรวจสอบลักษณะข้อความ ความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ว่าสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ และความเหมาะสมในการใช้ภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.4 ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามวัดความพึงพอใจต่อการเรียนภาษาอังกฤษ นำผลการประเมินความพึงพอใจมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 69) ดังต่อไปนี้

ระดับคะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	มีความพอใจมากที่สุด
ระดับคะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	มีความพอใจมาก
ระดับคะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.50	มีความพอใจปานกลาง
ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	มีความพึงพอใจน้อย
ระดับคะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อความที่กล่าวในเชิงนิมิต (Positive Statements)

สำหรับข้อความในเชิงนิมิต (ทางบวก) ใช้เกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

5 คะแนน :	มีความเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด	(ระดับความคิดเห็น 5)
4 คะแนน :	มีความเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับมาก	(ระดับความคิดเห็น 4)
3 คะแนน :	มีความเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับปานกลาง	(ระดับความคิดเห็น 3)
2 คะแนน :	มีความเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อย	(ระดับความคิดเห็น 2)
1 คะแนน :	มีความเห็นด้วยกับข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด	(ระดับความคิดเห็น 1)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือที่ บว. 379/2552 จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และหัวหน้าภาควิชาภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เลือกนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 โปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 22 คนเป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. ทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ (Pre-test) ด้วยแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
4. นำวีดิทัศน์ที่ได้จากการบันทึกทักษะการพูดของนักศึกษา ไปทำการตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ของสำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
5. ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่าง โดยสอนสัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 50 นาที จำนวน 14 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 42 คาบ ซึ่งการเรียนการสอนนั้น ได้ดำเนินการโดยการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ ซึ่งในแต่ละแผนการสอนมีการสังเกตการณ์ใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ โดยการบันทึกภาพวีดิทัศน์
6. หลังสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนรู้ในแผนการสอนที่ 1, 2, 3 และ 4 ทำการทดสอบทักษะการพูดของ อีกครั้ง (Post-Test) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะแบบคู่ขนาน
7. ทำการให้คะแนนทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์การประเมินของสำนักทดสอบทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
8. นักศึกษาประเมินความพึงพอใจจากการเรียนภาษาอังกฤษโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ จากแบบประเมินความพึงพอใจ
9. รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ คำนวณหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า (t-test)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การหาค่าดัชนีความเที่ยงตรงเชิงพินิจ และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญของแบบทดสอบทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และแบบวัดความพึงพอใจ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 248 – 249)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะของพฤติกรรม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สถิติพรรณนา ประกอบด้วย

1) การหาค่าเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} หมายถึง ค่าเฉลี่ย

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N หมายถึง จำนวนคะแนนทั้งหมด

2) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$S.D. = \sqrt{\frac{n\sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

Σx หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของคะแนนในแต่ละคน
 Σx^2 หมายถึง ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละคนยกกำลัง

สอง

n หมายถึง จำนวนคนเข้าสอบ

(ลัวัน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543 : 218)

6.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้กิจกรรม
 บทบาทสมมติประกอบการเรียนการสอน

6.3.1 ร้อยละ

6.3.2 ค่าเฉลี่ย

6.3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.4 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

6.4.1 ทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ด้วยสถิติทดสอบ t-test

ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยกลุ่มเดียวกันระหว่างทดสอบก่อนเรียนและ
 หลังเรียน ด้วยสูตร t – test Dependent (ลัวัน สายยศ. 2536 : 84)

$$\text{สูตร } t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{ND^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

t หมายถึง ค่า T- test

N หมายถึง จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง

$\sum D$ หมายถึง ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนแต่ละคน

$\sum D^2$ หมายถึง ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนยกกำลัง

$(\sum D^2)$ หมายถึง ผลรวมของผลต่างของคะแนนของนักเรียนทั้งหมดยกกำลัง